

Tytuł wystąpienia 1

Proaktywność studentów/ek w obszarze kształcenia i zdrowia psychicznego.

Treść abstraktu

Proaktywność jest działaniem skierowanym na gromadzenie zasobów w różnych obszarach życia, które w przyszłości mają zwiększyć szanse na osiągnięcie dobrostanu i rozwoju osobistego. Celem badania była eksploracja uwarunkowań proaktywności studentów/ek w zakresie zaangażowania w studiowanie oraz korzystania z psychoterapii i farmakoterapii. W badaniu uczestniczyło 1597 studentów/ek Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do pomiaru uwarunkowań proaktywności zastosowano narzędzia szacujące wiedzę i kompetencje dotyczące zdrowia psychicznego oraz różne wskaźniki zdrowia psychicznego i jego zakłóceń. Wyodrębniono różne zbiory predyktorów pozwalających przewidzieć proaktywność studentów/ek w zakresie zdrowia i tożsamości edukacyjnej. Wyniki badań zostaną przedyskutowane w kontekście możliwości wspierania proaktywności studentów/ek.

Autorzy

Dr Dominika Górską, Dr hab. Emilia Soroko, Prof. UAM, Prof. Dr hab. Lidia Cierpiakowska

Afiliacja

Wydział Psychologii i Kognitywistyki
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dane kontaktowe

Dr Dominika Górską
domigor@amu.edu.pl

Tytuł wystąpienia 2

Temperament dziecka a stres rodzicielski: moderująca rola matczyne funkcjonowania refleksyjnego.

Treść abstraktu

Celem prezentowanego badania była weryfikacja związków między wybranymi cechami temperamentu dziecka a stresem rodzicielskim u matek dzieci w wieku 5-6 lat, z uwzględnieniem roli matczynej zdolności do refleksji nad stanami umysłowymi dziecka (tzw. funkcjonowanie refleksyjne bądź mentalizowanie). Teoretyczny kontekst prezentowanego badania stanowi koncepcja mentalizacji oraz teoria dziecięcego temperamentu Rothbardt. Przewidywano, że: (1) cechy temperamentu dziecka będą powiązane z natężeniem stresu rodzicielskiego odczuwanego przez matkę, a ponadto, że (2) wysoki poziom matczynej mentalizacji będzie powiązany z niższym natężeniem odczuwanego przez matkę stresu. Sformułowano również hipotezę o moderującej roli matczynej mentalizacji w związkach pomiędzy temperamentem dziecka a raportowanym przez nią stresem związanym z wychowywaniem dziecka.

W badaniu wzięło udział 185 matek dzieci w wieku 3-6 lat. Zastosowano krótką wersję *Kwestionariusza Zachowania Dzieci* (CBQ-VSF) (M. Rothbart's, 2001, polska adaptacja: J. Ciecuch i K. Latkowska, 2021), *Skalę Doświadczanej Trudności Wychowawczej* (Szymańska, 2011) oraz *Kwestionariusz Rodzicielskiego Funkcjonowania Refleksyjnego* (PRFQ) (Luyten, Mayes, Nijssens, Fonagy, 2017, polska adaptacja: Kamza, Luyten, Piotrowski, 2024).

Wyniki wskazują, że niższe natężenie negatywnego afektu i wyższe natężenie kontroli wysiłkowej u dziecka wiąże się z niższym natężeniem stresu rodzicielskiego (efekty kolejno: umiarkowany i słaby). Ponadto, odnotowano m.in., że poważniejsze trudności w mentalizowaniu wiązały się z wyższym natężeniem stresu u matek. Wreszcie, trudności w dokonywaniu refleksji nad umysłem dziecka były czynnikiem moderującym związek pomiędzy temperamentem dzieckiem a doznawanym przez matkę stresem.

Przedstawione wyniki stanowią wkład do dyskusji nad podmiotowymi i kontekstualnymi uwarunkowaniami stresu rodzicielskiego u matek małych dzieci. Uzyskane wyniki niosą również pewne implikacje praktyczne, wskazując na potencjalnie ochronną rolę sprawnego refleksyjnego nad umysłem dziecka w związkach między temperamentem dziecka a doznawanym przez matkę stresem rodzicielskim.

Słowa kluczowe: mentalizacja, matczyne funkcjonowanie refleksyjne, stres rodzicielski, temperament

Autorzy

Dr Monika Olga Jańczak¹, Mgr Dominika Czarnačka², Dr Anna Kamza³

Afiliacja

1. Wydział Psychologii i Kognitywistyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
2. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Piskach
3. Wydział Psychologii i Prawa Uniwersytetu SWPS w Poznaniu

Dane kontaktowe

Dr Monika Jańczak
monika.janczak@amu.edu.pl

Tytuł wystąpienia 3

Kolorowy Świat Za Szybą. Czyli Objawy Psychotyczne w Populacji Dzieci i Młodzieży.

Treść abstraktu

Schizofrenia jest chorobą różniącą się na dwóch piętrach ośrodkowego układu nerwowego: korowym (zaburzenia plastyczności synaptycznej) oraz podkorowym (zaburzenia przewodnictwa dopaminergicznego). Stanowi jedną z dziesięciu głównych przyczyn niepełnosprawności w krajach rozwiniętych. W zależności od wieku początku, rokowanie w przebiegu choroby przybiera znacznie gorszy obraz u pacjentów w młodym wieku. Wśród charakterystycznych cech schizofrenii o wczesnym początku wyróżnia się znacząco nasilone objawy negatywnych, poznawczych, a także dłuższy okres nielezionej psychozy. W wystąpieniu zaprezentowano wyniki autorskich badań nad etiopatogenezą spektrum schizofrenii u dzieci i młodzieży na największej grupie badanej na świecie. Dowiedzono związku parametrów przebiegu choroby z wartościami ścieżeń poszczególnych biomarkerów oraz oceną psychopatologii języka. Uzyskane wyniki rzucają światło na znaczącą odmiennosć profilu objawów u młodych pacjentów oraz otwierają dyskusję nad aktualnością pojęcia schizofrenii jako ostrej kategorii diagnostycznej.

Autorzy

Dr n. med. Przemysław Zakowicz

Afiliacja

Uniwersytet Zielonogórski, Collegium Medicum

Dane kontaktowe

Dr n. med. Przemysław Zakowicz, lek. spec. psychiatrii dzieci i młodzieży
przemek@zakowicz.eu;

Tytuł wystąpienia 4

Analiza percepcji ról płciowych w świetle uwarunkowań społecznych – badania młodzieży 13-letniej.

Treść abstraktu

WSTĘP: Normy płciowe, które legitymizują nierówności między płciami, mogą mieć znaczące, negatywne implikacje dla zdrowia, dobrego samopoczucia i zaangażowania społecznego nastolatków. Celem analiz jest przedstawienie percepcji ról płciowych przez chłopców i dziewczęta w okresie wczesnej adolescencji w kontekście wybranych uwarunkowań społecznych oraz potencjalnego wpływu na ich funkcjonowania społeczne.

METODA: Ogólnopolskie badanie ankietowe (PAP) przeprowadzono w roku szkolnym 2017/18 w ramach badań nad zachowaniami i zdrowotnymi HBSC (Health Behaviour in School-aged Children). Dane uzyskano od 1904 uczniów uczęszczających do 138 klas VII ze 113 szkół (średni wiek 13,5±0,51). Do pomiaru stereotypów płciowych zastosowano Gender Roles Perception Scale (GRPS; alfa Cronbacha = 0,914), zawierającą 5 stwierdzeń (zakres 0-20 punktów) pochodzących z 12-temowej skali Galambos i wsp. Badano demograficzne i społeczne uwarunkowania zmienności GRSP oraz wpływ postępowania ról płciowych na funkcjonowania społeczne nastolatków w czterech aspektach.

WYNIKI: Chłopcy i dziewczęta różnią się pod względem stereotypowego postrzegania ról męskich i żeńskich w odniesieniu do wszystkich pięciu stwierdzeń i rozkładu skali GRSP ($\chi^2 = 186,1$; $df=2$; $p<0,001$). Dziewczęta częściej opowiadają się za równością płci, a odsetek nie zgadzających się z poszczególnymi stwierdzeniami waha się od 54,9% do 68,5% (wobec 29,8-37,5% u chłopców). Istotnie większy odsetek nastolatków opowiadających się za równością płci występuje w większych miastach, w bardziej uprzemyślonych regionach oraz wśród osiadających bardzo dobre wyniki w nauce. Ankieterami o poglądach bardziej konserwatywnych gorzej funkcjonują w relacjach społecznych, uznając związek z innymi ludźmi za mniej ważny oraz mniej chętnie deklarując zajmowanie się w przyszłości wolontariatem. Płeć jest czynnikiem moderującym badane zależności.

WNIOSKI: Stereotypy płciowe są nadal obecne wśród nastolatków w Polsce. Dowiedzono istnienia różnic społeczno-demograficznych w tym zakresie, a także wykazano, że postawy nastawione na mniejszą równość płci implikują pogorszenie zaangażowania społecznego i ogólnego dobrostanu we wczesnej adolescencji.

Słowa kluczowe: rola płciowa, stereotypy, młodzież, nierówności społeczne

Autorzy

Mgr Alicja Kozakiewicz¹, Dr hab. Joanna Mazur, Prof. UZ¹, Dr Joanna Dec-Pietrowska¹, Mgr Katarzyna Porwit², Prof. dr hab. Zbigniew Izdebski^{1,3}

Afiliacja

1. Katedra Humanizacji Medycyny i Seksuologii, Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski, 65-046 Zielona Góra, Polska
2. Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski, 02-093 Warszawa, Polska
3. Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Seksuologii, Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Warszawski, 00-561 Warszawa, Polska

Dane kontaktowe

a.Kozakiewicz@inz.uz.zgora.pl

Tytuł wystąpienia 5

ADHD okiem lekarza praktyka.

Treść abstraktu

Celem wystąpienia jest przedstawienie podstawowych aspektów epidemiologii, diagnostyki i leczenia zespołu nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi. Autorzy, w oparciu o najnowszą wiedzę oraz własne doświadczenie praktyczne, zaprezentują krótki rys historyczny tej jednostki chorobowej i aktualne dane epidemiologiczne wraz z komentarzem co do ich znaczenia w zakresie: częstotliwości rozpoznawania, różnic ze względu na płeć i odmiennosć. Przedstawiona zostanie ścieżka diagnostyczna z uwzględnieniem formalnych kryteriów diagnostycznych, ale i objawów obserwowanych z perspektywy opiekuna dziecka z podkreśleniem roli szkoły i otoczenia. Poruszone zostaną problemy współchorobowości i utrzymywania się leczenia w okresie dorastania i dorosłości. W końcu omówiona zostanie strategia leczenia u dzieci z zaalecania konsultanta krajowego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży oraz fachową literaturę polskich specjalistów w leczeniu ADHD, a także formy pracy terapeutycznej, elementy psychoedukacji, rola dowiodowska szkolnego farmakoterapia z uwzględnieniem głównych grup leków i ich specyfiki.

Autorzy

Lek. spec. Błażej Antosz, Lek. Małgorzata Mikutel, Lek. Agata Pałasz, Lek. Katarzyna Król, Lek. Julia Pałka

Afiliacja

Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu: Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej, Oddział Psychiatrii Ogólnej, Oddział Psychiatriczny Dzienny, Centrum Zdrowia Psychicznego, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

Dane kontaktowe

SPSNPCH Międzyrzecze, ul. Poznańska 109, 66-300 Międzyrzecze
tel. 95 7428 700

POSTERY

Tytuł plakatu 1

Trudności diagnostyczne w zaburzeniach ze spektrum autyzmu oraz konsekwencje błędów diagnostycznych- studium przypadku.

Treść abstraktu

WSTĘP: Obecne badania sugerują, że z powodu współwystępujących zaburzeń z ASD występuje coraz więcej trudności diagnostycznych. Według ostatnich danych 70% osób ze spektrum autyzmu może mieć jedno zaburzenie współwystępujące, a 40% tej populacji dwa lub więcej zaburzeń jednocześnie. Badania wskazują, iż dzieci z ASD bardzo często przejawiają również problemy z przetwarzaniem słuchowym. Jednocześnie, kryteria diagnostyczne dotyczące zaburzeń ze spektrum autyzmu, w dużym stopniu pokrywają się, co szczególnie utrudnia prawidłową diagnostykę i tym samym dostosowanie adekwatnych oddziaływań terapeutycznych.

METODA I CEL: Wybraną metodą wykorzystaną w pracy, jest studium indywidualnego przypadku dziecka w wieku przedszkolnym, z diagnozą niedosluchu mieszanego oraz późniejszym orzeczeniem o niepełnosprawności sprzężonej (ASD i niedosluch mieszanym). Celem niniejszego badania było rozpoznanie czynników, które mogą mieć wpływ na rozwój zachowań niepożądanych i zaburzenia w zakresie regulacji emocji u wybranego dziecka. Badanie zmierzało do wyjaśnienia, dlaczego zaburzenia zachowania i regulacji emocji utrzymują się mimo 2 lat terapii. Pytanie główne w ramach metodologii badań jakościowych, które ma na celu eksplorowanie procesu rozwojowego wybranego dziecka: Jak nauczycielek opisują zdiagnozowanie trafnej diagnozy i oddziaływań terapeutycznych dla rozwoju dziecka?

WYNIKI: Wyniki badania wskazują na znaczące różnice w poziomie funkcjonowania społecznego oraz komunikacji werbalnej nowego dziecka z ASD według opinii nauczycielek. Zaobserwowano, iż po wprowadzeniu nowego planu terapeutycznego, dziecko wykazywało większe umiejętności w zakresie regulacji emocji w porównaniu do okresu przed diagnozą. Ponadto, zaobserwowano znaczący wpływ interwencji terapeutycznych na poprawę umiejętności społecznych oraz funkcjonowania werbalnego u chłopca według nauczycielek.

WNIOSKI: Wyniki badania oparte o opinię nauczycielek sugerują, że dostosowana terapia może znacząco poprawić jakość życia dziecka z ASD, zwłaszcza poprzez rozpoznanie umiejętności społecznych i komunikacyjnych. Implikacje praktyczne tych wniosków obejmują potrzebę spersonalizowanych programów terapeutycznych, które uwzględniają indywidualne potrzeby i stopnie funkcjonowania dzieci z ASD, aby maksymalizować ich potencjał rozwojowy oraz integrację społeczną.

Autor

Mgr Iga Galczyńska

Afiliacja

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dane kontaktowe

Mgr Iga Galczyńska
iga.galczynska@amu.edu.pl

Tytuł plakatu 2

Występowanie ADHD i PTSD wśród dzieci i młodzieży - zarys problematyki.

Treść abstraktu

WSTĘP: Zaburzenie z deficytem uwagi i nadpobudliwością (ADHD; ang. Attention Deficit Hyperactivity Disorder) należy do jednych z najczęstszych występujących zaburzeń neurorozwojowych wśród dzieci i młodzieży (Erske i in., 2016). Doświadczenie wydarzenia traumatycznego może skutkować rozwojem zaburzenia stresowego pourazowego (PTSD, ang. post-traumatic stress disorder). Związek ADHD i PTSD ma różny charakter, co powoduje wiele trudności diagnostycznych. Z jednej strony zaburzenia te mogą współwystępować, co niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie i nasila objawy ADHD, z drugiej zaś PTSD jest niejako konsekwencją występowania ADHD (Odachowska i Woźniak - Prus, 2018).

METODA: Przegląd literatury naukowej na temat związku między ADHD a PTSD w populacji dzieci i młodzieży. Literatura naukowa była wyszukiwana w wyniku polskim i angielskim z wykorzystaniem baz: PsycINFO, PubMed i Scopus. W wyniku przeglądu literatury naukowej wyselekcjonowano 11 publikacji, które zostały zidentyfikowane przy użyciu terminów: „PTSD”, „ADHD” i „dzieci/młodzież”. CEL: Celem badania było przedstawienie wyników badań dotyczących współwystępowania i związku między ADHD a PTSD w populacji dzieci i młodzieży.

WYNIKI: Dane otrzymana z badania Ünver i Karakaya (2020) pokazują, iż 22,05% dzieci z PTSD spełniło kryteria diagnostyczne ADHD. Istotny związek między ADHD i PTSD w dużej mierze wynika z nakładania się objawów tych dwóch grup zaburzeń (Weinstein i in., 2000; Ford i in. 2000). Objawy PTSD są bardziej nasilone, jeśli ADHD współwystępuje z maltretowaniem (przemoc fizyczna/seksualna) (Ford i in., 2000).

WNIOSKI: Sugeruje się, aby u dzieci z objawami ADHD ocenić także historię traumy. Niektóre objawy ADHD i PTSD nakładają się na siebie, co może utrudniać postawienie prawidłowej diagnozy klinicznej. Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych nie uwzględniają podobieństw tych dwóch rozpoznań, dlatego warto byłoby wprowadzić zmiany w tym zakresie.

Autor:

Mgr Monika Czerwińska

Afiliacja

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Dane kontaktowe

Mgr Monika Czerwińska
m.czerwinska@student.uksw.edu.pl

Tytuł plakatu 3

Inicjacja seksualna – oddziaływanie na zdrowie fizyczne i emocjonalne 17-letniej młodzieży.

WSTĘP:

Inicjacja seksualna jest częścią normatywnego rozwoju, jednakże może być związana z negatywnymi skutkami, jeśli zachowania seksualne obejmują zaangażowanie się w aktywność seksualną zbyt wczesnie lub bez należytej uwagi na związane z tym ryzyko. Celem badań było sprawdzenie, czy istnieją różnice międzygrupowe w wybranych wskaźnikach zdrowia i funkcjonowania psychologicznego w zależności od podjęcia inicjacji seksualnej i wieku, w którym się odbyła.

METODA: Polskie badania HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) zrealizowano w roku szkolnym 2021/22. Do analiz włączono 2 pytania związane z aktywnością seksualną: odbycie inicjacji seksualnej oraz wiek, w którym inicjacja seksualna miała miejsce. Do analiz uwzględniono także skalę dolegliwości psychosomatycznych HBSC-SCL, skalę lęku ogólnego (GAD-7) oraz Skalę Samooceny Rosenberga. Zastosowano test Kruskala-Wallis'a z analizą post-hoc z testem porównań wielokrotnych.

WYNIKI: Do analiz włączono 1414 uczniów III klas szkół ponadpodstawowych (551 chłopców, 854 dziewczynki, 9 osób niebinarnych), średni wiek 17,02. W trzech grupach 17-latków było odpowiednio 8,7% osób deklarujących inicjację do 15 r.ż., 22,4% osób po 15 r.ż. i 60,4 %, którzy nie mają za sobą inicjacji. Wykazano najwyższe średnie wyniki (16,45) w zakresie dolegliwości psychosomatycznych dla 17-latków, którzy odbyli inicjację seksualną przed 15 rokiem życia, w porównaniu do grupy inicjujących po 15 roku życia (14,63) i tych nieinicjujących wcale (12,43). Ponadto najwyższe średnie wyniki (10,14) w zakresie lęku uzyskano w grupie osób, które odbyły wcześniejszą inicjację seksualną w porównaniu do późnie inicjujących (9,67) i tych niepodlegających aktywności seksualnej (8,35). Wykazano także istotną statystycznie ($p = 0,022$) różnicę w zakresie samooceny wśród chłopców podejmujących późniejszą inicjację seksualną (29,63), w porównaniu do wskazuje nieaktywnych seksualnie (27,93). Dodatkowa analiza 9 osób niebinarnych jeszcze na ich wcześniejszą inicjację seksualną oraz większe związane z tym problemy zdrowotne.

WNIOSKI: Wyniki te wskazują, że u starszej młodzieży wczesna inicjacja seksualna może być związana z nasileniem dolegliwości psychosomatycznych, zwłaszcza poziomem lęku, a jej brak może potencjalnie pogarszać samoocenę chłopców. Wsparcie zdrowego rozwoju seksualnego młodzieży powinno uwzględniać nie tylko aspekty fizyczne, ale także emocjonalne i psychosocjalne, aby zapewnić im holistyczne wsparcie w tym zakresie.

Słowa kluczowe: inicjacja seksualna, aktywność seksualna, młodzież, lęk, samoocena

Autorzy

Mgr Alicja Kozakiewicz¹, Dr hab. Joanna Mazur, Prof. UZ¹, Dr Joanna Dec-Pietrowska¹, Prof. dr hab. Zbigniew Izdebski^{1,2}

Afiliacja

1. Katedra Humanizacji Medycyny i Seksuologii, Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski, 65-046 Zielona Góra, Polska
2. Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Seksuologii, Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Warszawski, 00-561 Warszawa, Polska

Dane kontaktowe

Mgr Alicja Kozakiewicz
A.Kozakiewicz@inz.uz.zgora.pl

